

211. घृत्रि संनिहितो ऽत्र कुलपतिः Çik. 7, 14. न च संनिहितो ऽत्र गुह्यजनः 26, 7; vgl. घृत्रभवत् in diesem Werke Taik. 1, 1, 3. H. 9. Med. k. 11. da, dort: घृत्रा (die Dehnung des Schlussvocal unterliegt den allgemeinen Gesetzen der Pluti) यमः सार्देना ते मिनोतु RV. 10, 18, 13. घृत्र्यत्तम्भ्यत्र पुष्पाः VS. 11, 47. RV. 1, 33, 15. 173, 12. u. s. w. Çik. 61, 13. Mrg. 76. कः को ऽत्र भोः wer da? Çik. 22, 21. 92, 22. 122, 10. Prab. 31, 18. correl. zu यत्र RV. 5, 44, 9. dorthin: पावदत्र गच्छामि Çik. 8, 22. घृत्र प्रविश्य सः Vid. 8. 104. Am Anf. eines comp.: घृत्रस्य hier stehend Pañkāt. 136, 6. — 3) von der Zeit: da, damals, dann: देवो नो घृत्रं सविता त्वर्यं प्राप्सोवीतु RV. 1, 124, 1. अहिं यद्वेगेनो घृत्रानिमोयाः 5, 31, 7. विष्ये ते घृत्रं मरुतः सखीय इन्द्रं ब्रह्माणि तविषीमवर्चन् 10. häufig mit folgendem घृत् 1, 84, 15. 133, 8. 4, 22, 7. Die Bedeutungen 2. und 3. sind, wie in der Sache liegt, häufig nicht zu trennen; nicht selten auch so abgeschwächt, dass ein da oder dann in der Uebersetzung zu stark wäre. — Die Grammatiker (P. 5, 3, 5. Vop. 7, 110.) stellen घृत्र in Verbindung mit एतद्; über das tonlose घृत्र s. P. 2, 4, 33.

2. घृत्रं (etym. घृत्र, von 1. घृद्) m. Fresser, Bezeichnung von Dämonen: या न उपेये घृत्रेः । कृतेमसं व्रतति त्रिता वृषिर्न व्रतति RV. 1, 129, 8. घृत्रादमृत्रम् 5, 22, 8. देवगणा गुहा मनुष्या घृत्राण्यत्रा उदरम् AV. 9, 12, 16.

3. घृत्र (etym. घृत्र, von 1. घृद्) n. Nahrungsstoff: घृत्राण्यस्मै पदिः सं भर्ति RV. 10, 79, 2.

4. घृत्र adj. ein zur Erklärung von तत्र gebildetes Wort: तत्र प्राणो वै तत्र प्राणो हि वै तत्र त्रायते केन प्राणः कणितोः प्र तत्रनात्रमाप्तिरिति (die MĀDHJAŚDINA-Rec. [Çat. Br. 14, 8, 42, 4.]: प्र तत्रनात्रमाप्तिरिति) Bṛh. Âr. Up. 5, 13, 4. Çik. 16, 20. 30, 2. 63, 15. न त्रायते ऽन्येन केनचिदित्यत्र तत्र प्राणस्तमत्रं तत्र प्राणं प्राप्नोतीत्यर्थः ।

घृत्रर्क्ष (1. घृत्र + रक्ष) adj. bis dahin (bis zum Nabel) hinaufreichend Çat. Br. 3, 3, 4, 28.

घृत्रप (3. घृत्र + त्रपा) adj. f. घृत्र schamlos: स्त्री Pañkāt. I, 472.

घृत्रभवत् (1. घृत्र + भवत्) adj. f. ०भवती verehrungswürdig H. 336. Kir. 11, 18. 13, 45. Jāḍava und Saḍgana beim Schol. zu diesen Stellen. Im Drama bezeichnet der Redende zum Zeichen der Achtung eine dritte, anwesende, Person mit diesem Worte, Çik. 16, 20. 30, 2. 63, 15. 64, 3. 67, 6. 100, 22. 106, 15. u. s. w. — Vgl. तत्रभवत्.

घृत्रस्तु (3. घृत्र + त्रस्तु) adj. nicht erbebend, nicht furchtsam (Himmel und Erde) Çat. Br. 1, 9, 4, 5.

घृत्रि (etym. घृत्रि, von 1. घृद्) = घृत्रिन् Un. 4, 69. 1) adj. verzehrend: घृत्रिमेन स्वराज्यमग्निमुक्थानि वाधुः RV. 2, 8, 5. — 2) m. N. pr. im Veda einer der meistgenannten Rshi der heiligen Vorzeit. Atri hat sich in allerlei Nothen der Hülfe Indra's, Agni's und der Aṣvin zu erfreuen: उत्तात्रये शतडरेषु मातृवित् (Indra) RV. 1, 31, 3. युवं हं घर्म न धुमन्तमत्रये ऽयो न तोदा ऽव्णातमये (die Aṣvin) 180, 4. घृत्रिर्घर्म उरुह्यदत्तः 10, 80, 3. घृत्रिं न मरुतमन्तो ऽमुमुक्तम् 6, 30, 10. 1, 117, 3. 118, 7. 119, 6. 183, 5. 5, 7, 10. 13, 5. 73, 6, 7. 8, 3, 25. 33, 19. 62, 3. 10, 39, 9. u. s. w. Atri befreit die Sonne aus der Gewalt eines bösen Geistes (Asura) Svarbhānu: घृत्रिः सूर्यस्य दिवि चतुराधात्स्वर्भानाय माया ग्रधुतत् RV. 5, 40, 8 (vgl. die vorang. und folg. Verse). 5, 2, 6. स्रुतायमत्रिर्दिवमुत्रिनाय (सूर्यम्) AV. 13, 2, 4. दिवि सान्तिधुतत्स्वर्भानाय माया ग्रधुतत्

12. घृत्रं उपोतिर्यद्विन्दुत्रिः 36. dasselbe wird den घृत्रयः, den Angehörigen Atri's, zugeschrieben RV. 5, 40, 9. diese erscheinen auch 5, 39, 5. 63, 7. 8, 36, 6. 38, 8; vgl. P. 2, 4, 63. Kiç. zu P. 1, 1, 63. Vop. 7, 14. Atri gehört zu den 7 Rshi's (am Himmel die 7 Sterne des grossen Bären) ÇAUNAKA bei NĀRĀJANA zu ÂṬV. Ça. 3, 2. und in einem Pañçisṣṭa zu ÂṬV. Ça. 12. am Ende. AK. 1, 1, 2, 28. H. 124. Sch. im 1sten und 7ten Manvantara HARIV. 413. 439. ein Praḡāpati M. 1, 35. R. 3, 20, 8. ein grosser Büsser 3, 2, 5. VIKR. 139. N. 12, 45. erscheint in Verbindung mit Kaṇva und Ġamadagni TAITR. Âr. 4, 36. mit Jāḡāvalkja ĠĀ. Up. in Ind. St. II, 74. 73. hilft Pṛthu gegen Gautama MBa. 3, 12678. fgg. vertreibt als Priester der Rshi's die Finsterniss, die sich über ihrer Halle gelagert hatte Çat. Br. 4, 3, 4, 21. entsteht aus dem der Vāk entfallenen Samen Çat. Br. 1, 4, 3, 13. wird mit dieser identificirt 14, 5, 3, 5. = BṚH. Âr. Up. 2, 2, 4. (vgl. u. 1. घृति). ein Sohn Brahman's VP. 49. 392. Vater des Durvāsa Ind. St. II, 76, N. 2. der Apālā BṚH. Dav. in Ind. St. I, 118. der Barhishad M. 3, 196. Soma's oder des Mondes VP. 392. Dieser soll aus seinen Augen hervorgegangen sein, ebend. N. RAGH. 2, 75; vgl. घृत्रिदग्ज, घृत्रिनेत्रज, घृत्रिनेत्रप्रसूत, घृत्रिनेत्रम्. Gemahl der Anasūjā R. 3, 2, 5, 7. VP. 54. Verfasser einer Anzahl von Liedern im 3ten Maṇḍala des RV., das überhaupt seinem Geschlecht zugeschrieben wird, WEBER, Lit. 31. Gesetzgeber M. 3, 16. JĠGĀ. 1, 4. WEBER, Lit. 98. Verfasser der Anukramaṇi des Kāthaka ebend. 99. eines medicinischen Werkes (घृत्रि, लघुत्रि, वृद्धत्रि) Verz. d. B. H. No. 940. WEBER, Lit. 237. eines astron. Werkes Ind. St. II, 247. eines Werkes über Omina Verz. d. B. H. No. 896. Kātjājana ist den Nachkommen Atri's günstig, aber nicht denen seiner Tochter Kirj. Ça. 10, 2, 21. Atri's Nachkommen können als Gottheiten des 2ten Prajāḡa sowohl den Tanūnapāt als den Nārāçamāsa feiern 19, 6, 9. Ein Atri, Sohn der Saṁkḥjā, ist Verfasser von RV. 10, 143; vgl. Nir. 3, 17.

घृत्रिचतुरर्क्ष (घृत्रि + चतुरर्क्ष) Atri's quatrimum, N. eines Opfers. Kirj. Ça. 23, 2, 12.

1. घृत्रिजात (घृत्रि + जात) m. von Atri geboren, ein Beiname des Mondes, TRIVIKRAMABHAṬṬA im ÇKDr.

2. घृत्रिजात (3. घृत्र + त्रिजात (त्रि + जात)) m. ein nicht 3 mal geborener, ein 2 mal Geborener, ein Mann aus einer der 3 oberen Kasten, TRIVIKRAMABHAṬṬA im ÇKDr.

घृत्रिदग्ज (घृत्रिदग्ज् (घृत्रि + दग्ज्) + ज) m. Mond (aus Atri's Augen geboren) H. 103.

घृत्रिन् (etym. घृत्रिन्, von 1. घृद्) = घृत्रि Un. 4, 69. adj. gefräßig (von Dämonen): ऋक् न्यधृत्रिणं पृणिं वृको हि पः RV. 6, 51, 14. रतसं के चिदृत्रिणम् 9, 104, 6. हूरे वा ये घृतिं वा के चिदृत्रिणः 1, 94, 9. 21, 5. 36, 14. 86, 10. 6, 16, 28. 7, 104, 1.

घृत्रिनेत्रज (घृत्रिनेत्र (घृत्रि + नेत्र) + ज) m. = घृत्रिदग्ज Gaṛḍh. im ÇKDr.

घृत्रिनेत्रप्रसूत (घृत्रिनेत्र + प्रसूत) m. = घृत्रिदग्ज H. 103. Sch. HALĀ. im ÇKDr.

घृत्रिनेत्रम् (घृत्रिनेत्र + भ् adj.) m. = घृत्रिदग्ज Taik. 1, 1, 84.

घृत्रिभारद्वाजिका (von घृत्रि + भारद्वाजी) f. die Heirath des Atri und